

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КОМАРОВ ВОЛОДИМИР АНАТОЛІЙОВИЧ

УДК 351.741:007:316.776(477)

**Діяльність центрів зв'язків з громадськістю
органів внутрішніх справ України щодо зміцнення
правопорядку та профілактики правопорушень:
організаційно-правові питання**

Спеціальність 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право
і процес; фінансове право; інформаційне право

А в т о р е ф е р а т

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Харків – 2006

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Харківському національному університеті внутрішніх справ, МВС України.

- Науковий керівник:** доктор юридичних наук, професор
Комзюк Анатолій Трохимович,
 Харківський національний університет внутрішніх справ, професор кафедри адміністративного права і адміністративної діяльності органів внутрішніх справ.
- Офіційні опоненти:** доктор юридичних наук, професор
Шкарупа Віктор Костянтинович,
 Національна академія державної податкової служби України, начальник кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності;
 кандидат юридичних наук, доцент
Зуй Валентина Василівна,
 Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, доцент кафедри адміністративного права.
- Провідна установа:** Київський національний університет внутрішніх справ, кафедра адміністративного права, Міністерство внутрішніх справ України (м. Київ).

Захист відбудеться “29” березня 2006 року о “14.00” годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.700.01 Харківського національного університету внутрішніх справ (61080, Харків, проспект 50-річчя СРСР, 27).

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Харківського національного університету внутрішніх справ (61080, Харків, проспект 50-річчя СРСР, 27).

Автореферат розісланий “28” лютого 2006 року.

Вчений секретар
 спеціалізованої вченої ради

Каткова Т.В.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Потреби захисту прав і свобод громадян, зміцнення законності і правопорядку в суспільстві вимагають посилення превентивних заходів у боротьбі з правопорушеннями, зумовлюють необхідність забезпечення комплексного, випереджаючого впливу на деліктогенні та криміногенні чинники, підвищення його ефективності. Отже, створення центрів зв'язків з громадськістю у системі МВС було викликано об'єктивною необхідністю, оскільки настав такий момент у суспільному розвитку, коли разом з нарощуванням обсягу правової агітації виникла необхідність в посиленні контролю за її якістю і ефективністю, організацією контрпропаганди, менеджменту в діяльності органів внутрішніх справ, надання цій діяльності міжвідомчого характеру на науковій основі з метою підвищення її профілактичного ефекту. Саме подібні функції покладаються на центри зв'язків з громадськістю зазначених органів. Зважаючи на те, що їх діяльність є суттєвим чинником у системі зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень, визначення правового статусу центрів зв'язків з громадськістю, особливостей їх профілактичної діяльності має велике як теоретичне, так і практичне значення.

Останнім часом у вітчизняній літературі проблемам профілактичної діяльності органів внутрішніх справ приділяється значна увага. Проте комплексний аналіз використання таких напрямків профілактичного впливу на деліктогенні та криміногенні чинники як формування необхідного стану „середовища функціонування” служб і підрозділів органів внутрішніх справ і встановлення двостороннього інформаційного зв'язку, вивчення, аналіз і формування громадської думки щодо діяльності міліції, впливу на зазначені чинники через засоби масової інформації, через координаційну діяльність центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ до нашого часу відсутній.

Таким чином, необхідність посилення захисту прав і свобод громадян, зміцнення законності і правопорядку в суспільстві обумовлює актуальність глибокого і всебічного дослідження широкого кола питань участі в цьому процесі центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ, визначення їх правового статусу і характеристики напрямків діяльності щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до п.3.1 Пріоритетних напрямків наукових та дисертаційних досліджень, які потребують першочергового розроблення і впровадження в практичну діяльність органів внутрішніх справ, на період 2004-2009 років, затверджених наказом МВС України від 05 липня 2004 р. № 755, п.4.16.8 Програми формування позитивного іміджу міліції України на 2003-2007 роки, а також п.2.1 Головних напрямків наукових досліджень Національного університету внутрішніх справ на 2001-2005 рр.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на ос-

нові аналізу чинного законодавства України і практики його реалізації визначити організаційно-правові засади діяльності центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ України щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень, а також шляхи її удосконалення.

Для досягнення поставленої мети дисертант намагався вирішити такі основні завдання:

- з'ясувати сучасний стан правопорядку та завдання органів внутрішніх справ щодо боротьби з правопорушеннями;

- охарактеризувати етапи розвитку правових засад взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації, населенням у боротьбі з правопорушеннями;

- визначити правовий статус центрів зв'язків з громадськістю, їх місце і роль в системі органів внутрішніх справ;

- окреслити напрямки діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку і профілактики правопорушень та проблеми її удосконалення;

- визначити організаційно-правові засади діяльності центру зв'язків з громадськістю щодо формування громадської думки для ефективного функціонування органів внутрішніх справ України;

- з'ясувати особливості та форми взаємодії центрів зв'язків з громадськістю з іншими підрозділами органів внутрішніх справ щодо профілактики правопорушень;

- розробити і обґрунтувати правові, організаційні та інформаційні засади взаємодії центрів зв'язків з громадськістю з населенням і засобами масової інформації;

- визначити напрямки удосконалення діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які складаються в процесі діяльності центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ, їх взаємодії з іншими підрозділами цих органів, засобами масової інформації, трудовими колективами, населенням.

Предмет дослідження становлять теоретико-методологічні і організаційно-правові засади діяльності центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ України щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є сукупність методів і прийомів наукового пізнання, яка зумовлена системним підходом у їх застосуванні. Для дослідження зарубіжного досвіду участі громадськості у роботі щодо зміцнення правопорядку застосовувався порівняльно-правовий метод. Процеси становлення та розвитку нормативно-правового регулювання взаємодії правоохоронних органів і населення, засобів масової інформації вивчалися за допомогою історичного методу. Широко використовувався метод соціологічного опитування для з'ясування ефективності правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ і ставлення до них населення. Формально-юридичний метод використовувався для з'ясування змісту нормативних актів, що складають нормативно-правову базу діяльності центрів зв'язків з громадськістю. За допомогою

логіко-семантичного і компаративного методів поглиблено понятійний апарат, визначено складові правового статусу центрів зв'язків з громадськістю, засобів масової інформації тощо. Використовувалися також статистичний метод і документальний аналіз.

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації склали загальнотеоретичні наукові праці, розробки фахівців в галузі теорії управління та адміністративного права – В.Б.Авер'янова, Ю.М.Антоняна, О.М.Бандурки, Д.М.Бахраха, Ю.П.Битяка, А.С.Васильєва, О.М.Васильєвої, І.П.Голосніченка, Є.В.Додіна, В.Л.Ентіна, М.І.Єропкина, А.Е.Жалінського, В.В.Зуй, С.М.Іншакова, Р.А.Калюжного, І.Д.Казанчук, В.К.Колпакова, А.Т.Комзюка, О.П.Коренева, Ю.Ф.Кравченка, А.Г.Лекаря, О.І.Остапенка, В.Г.Лихолоба, Г.М.Міньковського, Ю.В.Наумкіна, В.П.Петкова, А.О.Селіванова, М.М.Тищенко, В.Т.Томина, В.К.Шкарупи та ін. Нормативною основою роботи є Конституція України, чинні законодавчі та інші нормативно-правові акти, які регулюють діяльність органів внутрішніх справ та їх центрів зв'язків з громадськістю. Емпіричну базу дослідження становлять статистичні дані щодо кількості правопорушень, діяльності міліції України, матеріали практичної діяльності центрів зв'язків з громадськістю МВС України за останні роки, зокрема, у Луганській області тощо. Використано також багаторічний особистий досвід практичної роботи в центрі зв'язків з громадськістю.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є однією з перших спроб визначити з урахуванням новітніх досягнень правової науки організаційно-правові засади діяльності центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень. В результаті проведеного дослідження сформульовано ряд нових наукових положень та висновків, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них такі:

- одержало подальший розвиток визначення організаційних засад взаємодії органів внутрішніх справ і населення, засобів масової інформації у сфері управління діяльністю, спрямованою на зміцнення правопорядку;
- уточнено визначення таких понять як “взаємодія”, “координація” тощо та особливості співвідношення між ними, чим удосконалено категорійний апарат досліджуваної теми;
- вперше визначено принципи, цілі, завдання, напрямки діяльності центрів зв'язків з громадськістю на сучасному етапі розвитку Української держави, органів внутрішніх справ;
- запропоновано найбільш ефективні заходи удосконалення законодавчого забезпечення формування та розвитку процесу взаємодії центрів зв'язків з громадськістю з населенням, трудовими колективами, засобами масової інформації в Україні;
- одержали подальший розвиток уявлення про місце і роль центрів зв'язків з громадськістю в становленні орієнтирів та формуванні комунікаційної політики органів внутрішніх справ України;
- здійснено класифікацію сфер діяльності та участі центрів зв'язків з громадськістю, неурядових організацій у формуванні та впровадженні політики щодо підвищення іміджу міліції;

- сформульовано оригінальне бачення основних тенденцій розвитку системи суб'єктів, задіяних у роботі центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень;

- вперше в правовій літературі таке явище як партнерство розглянуто у взаємовідносинах центрів зв'язків з громадськістю і населення, засобів масової інформації; визначено форми залучення громадськості до партнерства з міліцією, профілактичної діяльності, встановлення громадського контролю за діяльністю міліції;

- запропоновано нові шляхи удосконалення організаційно-правових заходів щодо зміцнення партнерських зв'язків міліції з населенням, засобами масової інформації;

- подальший розвиток одержало визначення шляхів підвищення професіоналізму правоохоронця як чинника ефективної діяльності щодо захисту прав і свобод громадянина;

- сформульовано рекомендації щодо удосконалення чинного законодавства з питань діяльності центрів зв'язків з громадськістю, громадськості, засобів масової інформації щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес:

- у науково-дослідній сфері положення та висновки дисертації можуть бути основою для подальшої розробки організаційно-правових засад діяльності центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ України щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень;

- у правотворчості – в результаті дослідження сформульовано ряд пропозицій щодо внесення змін та доповнень до чинних нормативних актів України, зокрема, законів України „Про міліцію”, „Про інформацію”, Кодексу про адміністративні правопорушення, прийняття нового Положення про Центр зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ України;

- у правозастосовній діяльності – використання одержаних результатів дозволить покращити практичну діяльність центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень;

- у навчальному процесі – матеріали дисертації може бути використано при викладанні курсантам навчальних закладів МВС України дисциплін “Адміністративне право”, “Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ”, спецкурсів і факультативів “Соціальна педагогіка в органах внутрішніх справ”, “Культура поведінки при спілкуванні з громадянами”, “Форми і методи психологічного впливу на громадську думку”, “Організація зв'язків з оточенням і взаємодія із засобами масової інформації („паблік-релейшнз)” та інших, створення яких передбачено Комплексною програмою кадрової політики в органах внутрішніх справ та забезпечення законності і дисципліни на 2001-2005 роки та Програмою формування позитивного іміджу міліції України на 2003-2007 роки;

- у правовиховній сфері – висновки і пропозиції, які містяться в дисертації, можуть використо-

уватися у роботі щодо підвищення рівня правової культури населення і професійного рівня працівників органів внутрішніх справ України.

Апробація результатів дисертаційного дослідження. Основні положення та висновки дисертації було оприлюднено на науково-практичних конференціях та семінарах: „Державна служба і громадянин” (Харків, 2000); „Проблеми взаєморозуміння, співпраці та взаємодії органів охорони правопорядку з населенням” (Донецьк, 2000); „Органи внутрішніх справ на початку третього тисячоліття – проблеми протидії насильницькій, майновій та економічній злочинності” (Дніпропетровськ, 2000); „Ідея правової держави: історія і сучасність” (Луганськ, 2000); „Актуальні проблеми профілактики правопорушень підрозділами міліції громадської безпеки” (Київ, 2003); „Проблеми і напрямки формування світогляду майбутніх працівників органів внутрішніх справ та забезпечення прав і свобод людини” (Запоріжжя, 2003).

Публікації. Основні положення та результати дослідження опубліковано в десяти наукових статтях та тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Структура дисертації. Дисертація складається із вступу, двох розділів, які об’єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації становить 236 сторінок. Список використаних джерел складається із 347 найменувань і займає 31 сторінку, додатки займають 9 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дисертації, визначаються її зв’язок з науковими планами та програмами, мета і завдання, об’єкт і предмет, методи дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, апробація результатів дисертації та публікації.

Розділ 1 „Загальні засади участі центрів зв’язків з громадськістю в організації роботи щодо зміцнення правопорядку і профілактики правопорушень”, який містить три підрозділи, присвячено з’ясуванню сучасного стану правопорядку в країні, обґрунтуванню необхідності функціонування центрів зв’язків з громадськістю органів внутрішніх справ, визначенню їх правового статусу та місця в системі органів внутрішніх справ.

У *підрозділі 1.1 „Загальна характеристика стану правопорядку та завдань органів внутрішніх справ щодо боротьби з правопорушеннями”* аналізується стан боротьби з правопорушеннями у його динаміці, визначаються завдання і роль в ній органів внутрішніх справ.

В дисертації зазначається, що отримання науково обґрунтованого уявлення про динаміку правопорушень в Україні, результативність реагування органів внутрішніх справ на протиправні прояви та пов’язані з ними порушення конституційних прав і свобод, законних інтересів громадян є однією з найбільш актуальних проблем наукових досліджень. Сьогоднішні уявлення про згадані

явища і процеси є досить суперечливими. Проаналізувавши дані про кількість вчинених в Україні злочинів та адміністративних правопорушень за останні десять років, зроблено висновок про те, що профілактична діяльність органів внутрішніх справ, правоохоронної системи в цілому, під якою розуміється як запобігання конкретним правопорушенням з боку конкретних осіб, так і недопущення правопорушень взагалі, тобто утримання членів суспільства від протиправних діянь, перебуває ще на досить низькому організаційно-практичному рівні.

В підрозділі здійснено характеристику системи органів внутрішніх справ України з огляду на їх функції і повноваження щодо боротьби з правопорушеннями, який підтверджує висновки про необхідність суттєвої перебудови їх діяльності з урахуванням сучасних вимог суспільства до провідного правоохоронного органу держави. Одним із першочергових завдань такої перебудови має стати зміцнення зв'язків органів внутрішніх справ із громадськістю, налагодження взаємодії з населенням, засобами масової інформації. Зазначається, що виконання цього стратегічного завдання вимагає формування і врахування громадської думки, яка узагальнює уявлення людей про ті чи інші напрямки діяльності або якість роботи міліції, розвитку і удосконалення партнерських відносин між органами внутрішніх справ і населенням, встановлення демократичного цивільного контролю за діяльністю міліції.

У підрозділі 1.2 „Розвиток правових засад взаємодії органів внутрішніх справ з громадськістю”, досліджуючи етапи розвитку правових засад взаємодії органів внутрішніх справ з засобами масової інформації, трудовими колективами, населенням, дисертант звертає увагу на те, що правове регулювання такої взаємодії існувало ще за царату, у формі жорсткої цензури і тотального нагляду поліції. Ця практика певною мірою продовжувалась і після жовтня 1917 року. Реальні заходи щодо удосконалення нормативно-правового регулювання і пошуку нових організаційно-правових форм взаємодії органів внутрішніх справ і засобів масової інформації було вжито лише в кінці 80-х рр. минулого століття, тоді ж відбулося створення спеціальних підрозділів цих органів для забезпечення зв'язків з громадськістю, правда лише у формі взаємодії із засобами масової інформації.

В дисертації аналізуються нормативні акти, які утворюють правову основу функціонування центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ в наш час. Зокрема, з'ясовано значення для їх діяльності положень Конституції України, законів „Про міліцію”, „Про інформацію”, „Про оперативно-розшукову діяльність”, „Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю”, „Про звернення громадян”, „Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні”, „Про телебачення і радіомовлення”, Кодексу про адміністративні правопорушення, Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів України, Програми формування позитивного іміджу міліції України на 2003-2007 роки, Програми з налагодження співробітництва органів внутрішніх справ з населенням, залучення громадян до профілактики правопорушень, боротьби зі злочинністю та ін. Зробивши висновок про необхідність удосконалення цієї бази, сформульовано

пропозиції щодо уточнення ряду нормативних актів. Зокрема, пропонується в Законі України „Про інформацію” змінити редакцію ряду статей, а також доповнити Закон новим розділом „Порядок отримання і використання відомостей, що містяться в обліках правоохоронних органів”, КпАП України доповнити статтею „Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про інформацію”.

У підрозділі 1.3 „Правовий статус центрів зв’язків з громадськістю, їх місце в системі органів внутрішніх справ” зазначається, що визначення правового статусу державного органу і його юридичне закріплення мають важливе науково-практичне значення, оскільки відсутність чіткої регламентації прав і обов’язків органів та їх посадових осіб веде до порушень законності, знеособлення керівництва і зниження відповідальності за прийняті рішення.

В дисертації проаналізовано наукові підходи до розуміння правового статусу державного органу, визначено, що до нього переважно включають мету (призначення), завдання, функції і конкретні владні повноваження. У зв’язку з цим правовий статус центрів зв’язків з громадськістю органів внутрішніх справ визначається як сукупність завдань, функцій, прав та обов’язків, які реалізуються ними у правовідносинах, що виникають між цими центрами та іншими органами внутрішніх справ, засобами масової інформації, трудовими колективами, населенням. Для нормативного закріплення правового статусу центрів зв’язків з громадськістю важливе значення мають всі нормативні акти, які становлять правову основу діяльності органів внутрішніх справ, безпосередньо ж їх статус визначається Положенням про Центр громадських зв’язків МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ, затвердженим наказом МВС України від 31 жовтня 2003 р. № 1357. Відповідно до цього Положення в наш час в структурі МВС України утворено Департамент зв’язків з громадськістю, на рівні ГУМВС, УМВС, УМВСТ функціонують центри зв’язків з громадськістю, а в міськрайліноорганах – групи по зв’язках з громадськістю або прес-офіцери.

В підрозділі зазначається, що відповідно до зазначеного Положення на центри зв’язків з громадськістю покладаються: розробка та здійснення комплексу заходів, спрямованих на реалізацію інформаційної політики МВС; організація взаємодії із засобами масової інформації, населенням, трудовими колективами, громадськими організаціями з метою інформування про стан правопорядку в державі, заходи органів внутрішніх справ щодо його зміцнення, формування позитивного іміджу міліції України; сприяння у поширенні інформації правового характеру з метою підвищення рівня правової свідомості населення; вивчення громадської думки щодо діяльності органів внутрішніх справ, інформування керівництва МВС, УМВС про його результати, внесення пропозицій щодо шляхів формування сприятливої думки населення про міліцію. В дисертації сформульовано пропозиції щодо уточнення назви і змісту зазначеного Положення з урахуванням змін, які відбулися останнім часом в житті суспільства і чинному законодавстві.

У розділі 2 „Напрямки діяльності центрів зв’язків з громадськістю щодо зміцнення пра-

вопорядку і профілактики правопорушень та проблеми її удосконалення” аналізується діяльність зазначених центрів щодо формування громадської думки, їх взаємодія з іншими підрозділами органів внутрішніх справ, із засобами масової інформації та профілактична діяльність у трудових колективах і серед населення.

У підрозділі 2.1 „Сутність громадської думки та особливості діяльності центрів зв’язків з громадськістю щодо її формування” досліджено поняття „громадська думка”, а також її роль у боротьбі з правопорушеннями та вплив на формування соціального престижу органів внутрішніх справ. На підставі аналізу літератури та практичного досвіду дається визначення громадської думки щодо органів внутрішніх справ як духовного утворення, яке становить злиття світоглядних і соціально-психологічних елементів, що формуються на підставі свідомого сприйняття діяльності органів внутрішніх справ індивідуальними і колективними суб’єктами під впливом об’єктивних та суб’єктивних чинників.

Визначаються особливості та організаційні форми діяльності центрів зв’язків з громадськістю щодо боротьби з правопорушеннями крізь призму впливу на громадську думку, напрямки, форми, методи і засоби впливу на масову свідомість (громадську думку). Зроблено висновок, що основний зміст соціологічної функції центрів зв’язків з громадськістю повинен пов’язуватись не тільки з дослідженням громадської думки, але і з соціальною діагностикою, прогнозуванням, технологією. Для підвищення практичної віддачі інформаційно-соціологічної діяльності центрів зв’язків з громадськістю їм необхідно зміцнити зв’язки з базовими науковими організаціями, соціологічними центрами і будувати свою діяльність, спираючись на їх фундаментальні дослідження.

В дисертації зазначається, що метою формування центрами зв’язків з громадськістю громадської думки має стати такий постійний стан суспільної свідомості, такий настрій громадян щодо зміцнення законності, правопорядку та боротьби з правопорушеннями, які забезпечували б сприятливу їх реакцію на звернення органів внутрішніх справ у кожній конкретній ситуації. Для цього їх працівниками ведеться активне спілкування з громадянами як особисто, так і через засоби масової інформації, інтернет-видання, офіційні веб-сайти. Завдяки цим каналам зворотного зв’язку в МВС за короткий період опрацьовано десятки тисяч звернень громадян. Збільшується кількість скарг на протиправні дії працівників міліції, по кожній з яких забезпечується належне реагування. Працівники центрів зв’язків з громадськістю мають добиватися, щоб результатом їх роботи щодо формування громадської думки стало створення у суспільстві обстановки нетерпимості до будь-яких протиправних вчинків, від кого б вони не походили.

У підрозділі 2.2 „Взаємодія центрів зв’язків з громадськістю з іншими підрозділами органів внутрішніх справ щодо зміцнення правопорядку і профілактики правопорушень” зазначається, що з перших днів існування центри зв’язків з громадськістю стали своєрідною з’єднувальною ланкою між органами внутрішніх справ і громадськістю для забезпечення оперативного інформування гро-

мадськості щодо стану правопорядку в державі, заходів міліції стосовно його зміцнення, підвищення рівня правової свідомості громадян, чим зробили значний внесок не тільки в поліпшення іміджу органів внутрішніх справ, а й у профілактику правопорушень. Сьогодні перед МВС України стоїть завдання реформування системи з метою створення якісно нової української міліції, яка б відповідала сучасним світовим стандартам. Іде пошук нових форм і методів взаємодії з громадськістю та залучення її до охорони правопорядку, профілактичної роботи, а також відроджуються старі, добре відомі. Новий імпульс до розвитку одержали партнерські стосунки між міліцією та населенням.

Зважаючи на те, що функції щодо координації зазначеної діяльності органів внутрішніх справ покладаються на центри зв'язків з громадськістю, в дисертації значну увагу приділено визначенню принципів та напрямків їх координаційної діяльності. Зазначається, що ця діяльність може бути успішною за умови дотримання відповідних організаційних принципів, основними з яких є: централізоване керівництво координаційною діяльністю як частиною діяльності щодо боротьби з правопорушеннями; узгодженість дій у досягненні мети і завдань щодо боротьби з правопорушеннями, спільних для всіх органів внутрішніх справ; ініціативність кожного органу у висуненні питань для спільного обговорення та розв'язання; рівність усіх учасників в обговоренні і наданні пропозицій для розроблення рекомендацій; самостійність кожного органу в здійсненні прийнятих рекомендацій; невтручання одних органів у виняткову компетенцію інших; суворе дотримання законності в здійсненні узгоджених заходів.

Усю профілактичну роботу міліції, яку координує центр зв'язків з громадськістю, поділено на два основних види. Перший – попередження правопорушень шляхом проведення комплексу загальних заходів, що входять складовою до системи заходів ідеологічної роботи (правова пропаганда, виявлення причин і умов вчинення правопорушень тощо). Працівники центрів зв'язків з громадськістю, беручи за основу конкретні випадки вчинення правопорушень, організують виступи особового складу органів внутрішніх справ перед населенням, надаючи їм організаційну, теоретичну, методичну і практичну допомогу. Другий – безпосереднє запобігання правопорушенням, яке становить активне здійснення заходів, спрямованих на недопущення конкретного правопорушення з боку відомих міліції осіб (оголошення по телебаченню про злочинців, можливі правопорушення, рекомендації, як уникнути протиправних посягань, тощо).

У підрозділі 2.3 „*Особливості взаємодії центрів зв'язків з громадськістю із засобами масової інформації та її профілактичне значення*” виділено дві основні сторони взаємодії центрів зв'язків з громадськістю із засобами масової інформації: зовнішню (правове виховання населення, формування громадської думки, інформування громадян про правоохоронну діяльність органів внутрішніх справ тощо) і внутрішню (формування особистих якостей працівників органів внутрішніх справ і засобів масової інформації, професійна підготовка, тлумачення законодавства про професійну діяльність, обговорення проблем органів внутрішніх справ, вирішення службових завдань то-

що). Серед організаційних форм взаємодії перспективною названо функціонування громадських науково-методичних, редакційних рад при центрах зв'язків з громадськістю. Серед інших форм взаємодії аналізуються такі як акредитація журналістів при центрах зв'язків з громадськістю і проведення регулярних брифінгів, прес-конференцій; підготовка прес-релізів, прес-бюлетенів, прес-інформацій; консультування журналістів тощо.

Особливу увагу приділено аналізу взаємодії засобів масової інформації з оперативно-слідчими підрозділами органів внутрішніх справ, її нормативно-правового забезпечення. Пропонується вирішувати питання про межі та особливості висвітлення ходу розслідування конкретних кримінальних справ через центри зв'язків з громадськістю як підрозділи, які поміщали б необхідну інформацію з урахуванням інтересів сторін і вимог законодавства.

В дисертації визначаються правові і методологічні особливості у підходах центрів зв'язків з громадськістю до підготовки матеріалів для засобів масової інформації. Звертається увага на важливість таких елементів як час подачі матеріалів, напрямок думок журналіста і політики засобу масової інформації. Виходячи з особливостей правової пропаганди, відзначено два основних моменти взаємодії засобів масової інформації та центрів зв'язків з громадськістю: вплив ЗМІ на формування правової психології населення; морально-правова оцінка впливу правової пропаганди на свідомість громадян. Виходячи з цього, складовими ефективності впливу інформації названо: наявність джерела (центри зв'язків з громадськістю, служби та підрозділи внутрішніх справ) – професіоналізм та порядність посередника (редакції ЗМІ, журналісти) – активність споживача (населення, соціальні, професійні групи).

В підрозділі звернуто також увагу на проблеми створення в органах внутрішніх справ власних друкованих органів, які є найбільш дієвою формою підвищення ефективності їх роботи у пресі. В наш час такими виданнями охоплено практично всі області України, а їх загальний тираж перевищує 750 тисяч примірників. Розвиток відомчих міліцейських видань йде двома напрямками. Перший – це створення самостійних видань („Відомості міліції” – Закарпатська область; „Міліціонер Поділля” – Хмельницька область; „Милицейский вестник” – Луганська область тощо). Другий напрямок – заснування додатків до інших обласних видань або так звані газети в газетах („На варті Закону” – додаток до газети „Верже”, Запорізька область та ін.).

Підрозділ 2.4 „Профілактична діяльність центрів зв'язків з громадськістю у трудових колективах та серед населення” присвячено розгляду принципів, напрямків, форм та методів діяльності працівників центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ у трудових колективах і серед населення. Зокрема, виділено і охарактеризовано такі принципи як законність, науковість, плановість, гласність, узгодженість інтересів, паритетність, спеціалізація.

Підкреслюється, що напрямки діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо взаємодії з населенням не обмежуються пропагандою права, а частіш за все вирішують різноманітні завдання. До

основних напрямків діяльності органів внутрішніх справ щодо взаємодії з трудовими колективами і населенням з метою профілактики правопорушень віднесено: правовиховну діяльність; інформаційний вплив на обставини, пов'язані із вчиненням правопорушення; розвиток зв'язків співробітництва з об'єднаннями громадян для виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень.

Заходи попередження правопорушень, які використовують центри зв'язків з громадськістю у трудових колективах та серед населення, класифікуються за двома ознаками: за характером впливу – в основному масово-роз'яснювальні, хоч не виключаються і технічні (допомога оперативним службам у здійсненні оперативно-технічного контролю), оперативні (методи локальної дезінформації злочинців через засоби масового впливу на населення, пошук свідків злочину тощо) і за об'єктом впливу – заходи для ліквідації причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів (поради, рекомендації організаціям, підприємствам, приватним особам щодо збереження майна, критичні виступи в засобах масової інформації на адресу зацікавлених служб і відомств щодо профілактики правопорушень тощо), що не виключає участі центру зв'язків з громадськістю у реалізації заходів запобігання вчиненню правопорушень конкретною особою (бесіди в трудових колективах із використанням статистики злочинів і правопорушень, вчинених працівниками певного підприємства, та з особами, схильними до їх вчинення, тощо).

У підрозділі 2.5 „Шляхи удосконалення діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень” на основі аналізу правового статусу центрів зв'язків з громадськістю та їх роботи у сфері зміцнення правопорядку зроблено висновки щодо основних недоліків взаємодії органів внутрішніх справ і засобів масової інформації, населення.

В дисертації визначено три основні напрямки, за якими діяльність центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень має удосконалюватись з метою підвищення її ефективності. Перший – це удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування центрів зв'язків з громадськістю відповідно до завдань, які вони виконують. Найважливіше необхідно внести зміни та доповнення до нормативно-правових актів, які регулюють діяльність центрів зв'язків з громадськістю. Крім того, необхідно прийняти єдиний нормативний акт, що регулював би профілактику правопорушень, – Закон „Про профілактику правопорушень в Україні”, про який мова йде вже не один рік. Другий – належне науково-методичне забезпечення процесу профілактичної діяльності органів внутрішніх справ та інших зацікавлених учасників. На жаль, сьогодні відомча наука не встигає за веліннями часу і не пропонує у достатній кількості матеріали, які б можна було використати у практичній діяльності цих органів. Третій – удосконалення організаційно-практичних аспектів діяльності центрів зв'язків з громадськістю.

Для реалізації зазначених напрямків удосконалення діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень в підрозділі запропоновано

вжити ряд заходів: 1) забезпечити чітку взаємодію із засобами масової інформації, трудовими колективами, громадськими організаціями та населенням, управліннями, самостійними відділами, службами і підрозділами органів внутрішніх справ, подібними службами інших органів державної влади, правоохоронної системи; 2) своєчасно і повно інформувати населення про стан правопорядку і заходи органів внутрішніх справ з його зміцнення; 3) сприяти підвищенню рівня правової свідомості населення, шанобливого ставлення до чинного законодавства, діяльності органів внутрішніх справ щодо зміцнення правопорядку та боротьби з правопорушеннями; 4) формувати громадську думку про необхідність зміцнення законності та правопорядку в суспільстві; 5) сприяти підвищенню авторитету працівників органів внутрішніх справ і довіри до них, створенню в суспільстві соціально-престижного образу захисника правопорядку.

ВИСНОВКИ

В результаті дисертаційного дослідження, виконаного на основі аналізу чинного законодавства України та практики його застосування, теоретичного осмислення ряду наукових праць у різних галузях знань, автором запропоновано нове вирішення наукового завдання, що виявляється у визначенні сутності, особливостей та організаційно-правових засад діяльності центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ щодо зміцнення правопорядку і профілактики правопорушень. Дисертантом сформульовано ряд висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вирішення зазначеного завдання. Основні з них такі:

1. З'ясувавши сучасний стан правопорядку в країні, резюмується, що профілактична діяльність органів внутрішніх справ, правоохоронної системи в цілому перебуває ще на досить низькому організаційно-практичному рівні. Керівництво МВС України обрало шлях перебудови діяльності всієї системи органів внутрішніх справ відповідно до велінь часу, перетворення їх системи із закритої на прозору, доступну для кожного громадянина і підвітну суспільству. Першочергове значення в цьому плані має зміцнення зв'язків органів внутрішніх справ із громадськістю, налагодження взаємодії з населенням, громадськими організаціями і засобами масової інформації. Вирішення даного стратегічного завдання може відбуватися за такими напрямками: посилення профілактичної функції в діяльності дільничних інспекторів міліції; врахування громадської думки в оцінці ефективності діяльності органів внутрішніх справ; залучення населення до профілактики правопорушень; використання зарубіжного досвіду в налагодженні зв'язків міліції з громадськістю тощо.

2. Розвиток правових засад взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації, населенням у боротьбі з правопорушеннями простежено, починаючи з 1865 р., з якого діяли Тимчасові правила про цензуру і друк, і закінчуючи 31 жовтня 2003 р., коли наказом МВС України було затверджено Положення про Центр громадських зв'язків МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ. Проаналізовано широке коло законодавчих та інших нормативних актів, які в наш час регулюють дія-

льність органів внутрішніх справ та їх центрів зв'язків з громадськістю. Зроблено висновок, що нормативна база діяльності центрів зв'язків з громадськістю в цілому враховує вимоги сьогодення, проте потребує удосконалення.

3. Необхідність визначення правового статусу центрів зв'язків з громадськістю пояснюється тим, що відповідно до чинного законодавства України ця служба є невід'ємною складовою суб'єктів адміністративного права. Правовий статус цієї служби становить сукупність завдань, функцій, прав та обов'язків, які реалізуються ними у правовідносинах, що виникають між цими центрами та іншими органами внутрішніх справ, засобами масової інформації, трудовими колективами, населенням. Реалізація цих прав та обов'язків спрямована на досягнення мети функціонування центрів зв'язків з громадськістю, які забезпечують виконання завдань щодо взаємодії із засобами масової інформації, населенням, громадськими організаціями з метою профілактики правопорушень, інформування про стан правопорядку в державі, заходи органів внутрішніх справ щодо його зміцнення та формування позитивного іміджу міліції.

4. Основними напрямками діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку і профілактики правопорушень визнаються діяльність щодо формування громадської думки; взаємодія з іншими підрозділами органів внутрішніх справ в зазначеній сфері; взаємодія із засобами масової інформації та профілактична діяльність у трудових колективах і серед населення.

5. Громадська думка щодо органів внутрішніх справ визначається як духовне утворення, яке становить злиття світоглядних і соціально-психологічних елементів, що формуються на підставі свідомого сприйняття діяльності органів внутрішніх справ індивідуальними і колективними суб'єктами під впливом об'єктивних та суб'єктивних чинників. Запропоновано власне бачення організації діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо контролю, аналізу та розробки напрямків, форм, методів і засобів впливу на масову свідомість (громадську думку).

6. Головною особливістю взаємодії центрів зв'язків з громадськістю з іншими підрозділами органів внутрішніх справ названо те, що з перших днів існування вони стали своєрідною з'єднувальною ланкою між органами внутрішніх справ і громадськістю, забезпечували координацію профілактичної діяльності служб і підрозділів цих органів у процесі взаємодії з населенням і засобами масової інформації. Визначено конкретні форми взаємодії центрів зв'язків з громадськістю з іншими підрозділами органів внутрішніх справ, які можуть бути різними на різних стадіях комунікації: забезпечення проведення брифінгів, інтерв'ю, зустрічей із групами за інтересами і засобами масової інформації; розвиток системи „прямого зв'язку” керівників органів внутрішніх справ з населенням через використання „гарячих ліній” і „телефонів довіри” тощо.

7. Ґрунтовному аналізу піддано правові, організаційні та інформаційні засади взаємодії центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ із засобами масової інформації. Виділено дві основні сторони цих взаємовідносин: зовнішню (правове виховання населення, формування гро-

мадської думки, інформування громадян з питань діяльності органів внутрішніх справ тощо) і внутрішню (формування особистих якостей працівників органів внутрішніх справ і журналістів).

8. Розглядаючи діяльність центрів зв'язків з громадськістю у трудових колективах та серед населення, підкреслено, що зміцнення та подальший розвиток ділових зв'язків міліції і громадськості, поліпшення їх взаємодії стає не тільки ефективним заходом забезпечення законності та правопорядку, але й важливим загальнополітичним завданням. Оскільки центр зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ є одним із підрозділів цих органів, які забезпечують їх взаємодію з громадськістю, детально розглянуто сутність, принципи, напрямки, умови, форми та методи діяльності його працівників у трудових колективах і серед населення.

9. У дисертації сформульовано конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення правового регулювання профілактичної діяльності центрів зв'язків з громадськістю та її практичного здійснення. Запропоновано уточнити положення низки законодавчих та підзаконних актів, зокрема, законів України „Про міліцію”, „Про інформацію”, КпАП України, Положення про Центр громадських зв'язків органів внутрішніх справ тощо.

10. Підсумовуючи проведене дослідження, дисертант робить висновок про те, що в профілактичній діяльності центрів зв'язків з громадськістю накопичилось чимало проблем, обумовлених як недосконалістю нормативно-правового її регулювання, так і недоліками, породженими труднощами функціонування самої міліції, проблемами кадрового, матеріально-фінансового, організаційного та іншого забезпечення її правоохоронної діяльності, вирішення яких сприятиме удосконаленню цієї діяльності і в результаті – зміцненню законності і правопорядку в країні.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ:

1. **Комаров В.А.** Кримінологічні аспекти реалізації принципу гласності в діяльності органів внутрішніх справ. Причини злочинності та її попередження // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України – Луганськ, 1998. – Вип. 4. – С. 174-190.

2. **Комаров В.А.** Деякі аспекти діяльності центру громадських зв'язків органів внутрішніх справ України в організації взаємодії з населенням // Вісник Університету внутрішніх справ. – Харків, 1999. – Вип. 8. - С. 262-267.

3. **Комаров В.А.** Організаційно-правовий механізм координаційної діяльності центру громадських зв'язків в службах і підрозділах органів внутрішніх справ, засобах масової інформації, трудових колективах, громадських організаціях з метою профілактики правопорушень // Проблеми взаєморозуміння, співпраці та взаємодії органів охорони правопорядку з населенням: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Донецьк: РВВ ДІВС МВС, 2000. - С. 54-59.

4. **Комаров В.А.** Нормативно-правове забезпечення діяльності центрів зв'язків з громадськістю у зміцненні правопорядку // Вісник ЛІВС МВС України. Спеціальний випуск: У двох частинах.

- Луганськ, 2000. - Ч. 2. - С. 117-119.

5. **Комаров В.А.** Шляхи підвищення взаємодії служб і підрозділів ОВС з населенням, громадськими формуваннями у роботі з профілактики правопорушень // Актуальні проблеми профілактики правопорушень підрозділами міліції громадської безпеки: Матеріали науково-практичної конференції. – Київ: Вид-во Національної академії внутрішніх справ України, 2003. - С. 225-227.

6. **Комаров В.А.** Форми, методи та напрями діяльності центрів зв'язків з громадськістю у висвітленні діяльності оперативно-слідчих підрозділів ОВС у засобах масової інформації // Комунікативна компетентність працівників і їх зв'язки із громадськістю: Збірник наукових статей. - Львів, 2003. – С. 15-17.

7. **Комаров В.А.** Взаємодія центрів зв'язків з громадськістю і засобів масової інформації при висвітленні роботи органів внутрішніх справ // Проблеми й напрями формування світогляду майбутніх працівників органів внутрішніх справ та забезпечення прав і свобод людини: М-ли міжнародної науково-практичної конференції: У 2ч. - Запоріжжя, 2003. – Ч.1. - С.235-241.

8. **Комаров В.А.** Особливості взаємодії ЦЗГ і ЗМІ в межах комунікативної діяльності // Вісник ЛАВС. - Луганськ, 2004. – С. 68 -73.

9. **Комаров В.А.** Особливості діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо формування громадської думки // Вісник ЛАВС. – Луганськ, 2005. - № 2. - С.217-225.

10. **Комаров В.А.** Шляхи удосконалення діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо профілактики правопорушень та зміцнення правопорядку // Вісник ЛАВС. – Луганськ, 2005. - № 4. - С.212-220.

АНОТАЦІЇ

Комаров В.А. Діяльність центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ України щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень: організаційно-правові питання. – *Рукопис.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Харківський національний університет внутрішніх справ, Харків, Україна, 2006.

Дисертацію присвячено аналізу сутності, особливостей та організаційно-правових засад діяльності центрів зв'язків з громадськістю органів внутрішніх справ щодо зміцнення правопорядку і профілактики правопорушень.

Визначено сучасний стан правопорядку в країні та завдання органів внутрішніх справ щодо боротьби з правопорушеннями; охарактеризовано етапи розвитку правових засад взаємодії зазначених органів із засобами масової інформації, населенням у боротьбі з правопорушеннями; розглянуто правовий статус центрів зв'язків з громадськістю, їх місце і роль в системі органів внутрі-

шніх справ; визначено організаційно-правові засади діяльності цих центрів щодо формування громадської думки про діяльність органів внутрішніх справ; з'ясовано особливості та форми взаємодії центрів зв'язків з громадськістю з іншими підрозділами органів внутрішніх справ, засади їх взаємодії із засобами масової інформації, трудовими колективами і населенням; визначено напрями удосконалення діяльності центрів зв'язків з громадськістю щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень.

Ключові слова: органи внутрішніх справ, центр зв'язків з громадськістю, правопорядок, профілактика правопорушень, правовий статус, громадська думка, засоби масової інформації, населення, координація, удосконалення.

Комаров В.А. Деятельность центров связей с общественностью органов внутренних дел Украины по укреплению правопорядка и профилактике правонарушений: организационно-правовые вопросы. – *Рукопись*.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – теория управления; административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Харьковский национальный университет внутренних дел, Харьков, Украина, 2006.

Работа является одной из первых попыток комплексно, с использованием современных методов познания, учетом новейших достижений правовой науки определить сущность, особенности и организационно-правовые основы деятельности центров связей с общественностью органов внутренних дел по укреплению правопорядка и профилактике правонарушений.

В работе анализируется современное состояние правопорядка в стране, сделан вывод, что профилактическая деятельность органов внутренних дел, правоохранительной системы в целом находится еще на довольно низком организационно-практическом уровне. Руководство МВД Украины избрало путь перестройки деятельности всей системы органов внутренних дел согласно велениям времени, преобразования их системы из закрытой в открытую, доступную для каждого гражданина и подотчетную обществу. Первоочередное значение в этом плане имеет укрепление связей органов внутренних дел с общественностью, организация взаимодействия с населением, общественными организациями и средствами массовой информации.

В диссертации прослежено развитие правовых основ взаимодействия органов внутренних дел со средствами массовой информации, населением в борьбе с правонарушениями, проанализирован широкий круг законодательных и других нормативных актов, которые в настоящее время регулируют деятельность органов внутренних дел и их центров связей с общественностью. Сделан вывод, что нормативная база деятельности центров связей с общественностью в целом учитывает требования настоящего, тем не менее, нуждается в совершенствовании.

В работе определяется правовой статус центров связей с общественностью как совокупность

задач и функций, прав и обязанностей, реализуемых в правоотношениях, которые возникают между ними и другими органами внутренних дел, средствами массовой информации, трудовыми коллективами, населением.

Рассмотрено понятие общественного мнения в отношении органов внутренних, предложено собственное видение организации деятельности центров связей с общественностью относительно контроля, анализа и разработки направлений, форм, методов и средств влияния на массовое сознание (общественное мнение).

Определены особенности взаимодействия центров связей с общественностью с другими подразделениями органов внутренних дел, главной из которых названо то, что с первых дней существования эти центры стали своеобразным соединительным звеном между органами внутренних дел и общественностью. Рассмотрены конкретные формы такого взаимодействия.

Основательному анализу подвергнуты правовые, организационные и информационные основы взаимодействия центров связей с общественностью органов внутренних дел со средствами массовой информации. Выделены две основных стороны этих взаимоотношений: внешняя (правовое воспитание населения, формирование общественного мнения, информирование граждан по вопросам деятельности органов внутренних дел и т.п.) и внутренняя (формирование личных качеств работников органов внутренних дел и журналистов).

Детально рассмотрены сущность, принципы, направления, условия, формы и методы деятельности работников центров связей с общественностью в трудовых коллективах и среди населения.

В диссертации сформулированы конкретные предложения и рекомендации по совершенствованию правового регулирования профилактической деятельности центров связей с общественностью и ее практического осуществления. Предложено уточнить положения ряда законодательных и подзаконных актов, в частности, законов Украины „О милиции”, „Об информации”, КоАП Украины, Положения о Центре общественных связей органов внутренних дел и т.п.

Ключевые слова: органы внутренних дел, центр связей с общественностью, правопорядок, профилактика правонарушений, правовой статус, общественное мнение, средства массовой информации, население, координация, совершенствование.

Komarov V.A. The activity of the centres of connection with the public of Ministry of Internal Affairs of Ukraine for law order strengthening and crime prevention: organizational and legal questions. – *Manuscript.*

The dissertation on competition of scientific degree of Candidate of Juridical Sciences on specialty 12.00.07 – management theory; administrative law and process; financial law; information law. – Kharkov national university of internal affairs, Kharkov, Ukraine, 2006.

The thesis is devoted to the analysis of the content, peculiarities and organizational and law foundations of the activity of the centres of connection with the public of Ministry of Internal Affairs of Ukraine for law order strengthening and crime prevention.

The present situation of the law enforcement in the country and the tasks of the law enforcement bodies to the fight with offences is outlined; the stages of the development of the law foundations in cooperation with the bodies mentioned above and with mass media and the population in the fight with offences are characterized; the legal status of the centres of the public connection, their place and the role in the system of law enforcement bodies is researched; the organizational and legal foundations of the centres of connection with the public activity to form the public opinion about the activity and peculiarities of law enforcement bodies, the basis of their cooperation with the mass media, working groups and the public are determined; the directions to improve the activity of the centres of the connection with the public for law order strengthening and crime prevention.

Key words: law enforcement bodies, centres of connections with the public, law order, crime prevention, legal status, population, mass media, public opinion, coordination, improvement.

Відповідальний за випуск – канд.юрид.наук Мельник Р.С.